

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

BÙI HIỂN

Ánh mắt

TẬP TRUYỆN NGẮN

Ngơ ngẩn mùa xuân

TẬP TRUYỆN NGẮN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

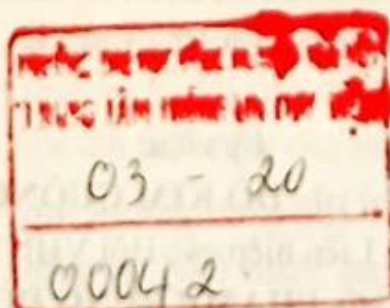
BÙI HIỂN

Ánh mắt

TẬP TRUYỆN NGẮN

Ngơ ngẩn mùa xuân

TẬP TRUYỆN NGẮN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào ký ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà xuất bản Văn Học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà Văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà Văn thực hiện dự án "Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước" (giai đoạn thực hiện 2014 - 2015).

Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: "Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước". Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng, tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ... theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà Văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà Văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà văn
BÙI HIỀN

TIÊU SỬ

Nhà văn Bùi Hiến sinh ngày 22-11-1919 tại Phú Nghĩa Hạ nay là xã Tiến Thủy, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An; trú quán: Khu tập thể Trung Tư, Đống Đa, Hà Nội. Ông mất ngày 11-3-2009 tại Hà Nội, thọ 90 tuổi.

Tháng 8-1945, nhà văn Bùi Hiến tham gia tổng khởi nghĩa tại thành phố Vinh (Nghệ An). Từ đó cho đến những năm cuối thế kỷ XX, ông lần lượt đảm nhiệm các công việc: Chủ tịch Hội Văn hóa Cứu quốc Nghệ An, Trưởng ty Thông tin tuyên truyền tỉnh Nghệ An; ủy viên Thường vụ Hội Văn nghệ Liên khu IV; phóng viên Báo Nhân dân; ủy viên Biên tập Tuần báo Văn học, Văn nghệ và Phó Tổng biên tập Nhà xuất bản Văn học; ủy viên Ban chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam khóa I, II, III; ủy viên Thường vụ, Thường trực Hội Nhà văn Việt Nam; Chủ tịch Hội đồng Văn xuôi Hội Nhà văn Việt Nam. Trong một đời sống văn học luôn luôn sôi động và không ít sóng gió, nhà văn Bùi Hiến đã để lại hình ảnh một người lãnh đạo văn nghệ từng trải, đức độ, được đồng nghiệp cảm phục và kính trọng; được bạn đọc đánh giá là một trong những nhà văn xuất sắc của văn học Việt Nam hiện đại.

Ông có thâm niên 60 năm cầm bút. Tác phẩm chính đã xuất bản: Năm và (truyện, 1941), Gặp gỡ (truyện, 1954), Ánh mắt (truyện, 1961), Trong gió cát (truyện ký, 1965), Đường lớn (bút ký, 1966), Những tiếng hát hậu phương (truyện ký, 1970), Hoa và thép (truyện, 1972), Một cuộc đời (truyện, 1976), Ý nghĩ ban mai (truyện, 1980), Tâm tưởng (truyện, 1985), Tuyển tập Bùi Hiến (tập 1: 1987, tập 2: 1997), Ngơ ngẩn mùa xuân (truyện, 1992), Hương vẽ đầu, văn học (tiểu luận, 1996), 25 truyện ngắn 1940-1995 (1996), Bạn bè một thuở (tiểu luận, hồi ký, chân dung văn học, 1999), Bùi Hiến, tác phẩm và dư luận (2003); Tuyển truyện ngắn (2010). Truyện dịch: Đội cận vệ thanh niên của A.Phadêép (dịch chung, 1960), Những người chết còn trẻ mãi của Anna Dêgôc (dịch chung, 1963), Những truyện ngắn phương Đông (1996), Di chúc Pháp của A.Makins (1998), Những kẻ văn minh của Cl.Farrère (1990)...

Ông là Hội viên sáng lập Hội Nhà văn Việt Nam năm 1957, được tặng Giải thưởng Nhà nước đợt I, năm 2001 về Văn học và Nghệ thuật cho các tác phẩm: Tuyển tập Bùi Hiến, Bạn bè một thuở, Ánh mắt, Ngơ ngẩn mùa xuân và nhiều phần thưởng cao quý khác.

ÁNH MẮT

Tập truyện ngắn

NGƯỜI TÙ BINH PHÁP

Chín tên bảo vệ, quần áo ka-ki mòn cũ lùì bùn, ngồi trên một mô đất, người hơi ngửa ra sau hoặc cúi gục. Mùi nước hoa sực nức. Nhiều tên đầu chải bóng, nhất là một thằng cha to béo, tóc dài chải phồng chắn ngang gáy, con mắt sưng híp có vẻ gian, mặt vuông lấm lì. Tên tù binh Pháp ngồi tựa vào một gốc cây, hai cẳng soạc dài, chân đi đôi giày vải cao cổ của cầu thủ bóng rổ, quần áo ướt mềm dán bết vào mình. Hắn vừa oằn lưng bên này bên kia cho đỡ mỏi hai tay bị trói, vừa phân trần với anh đại đội trưởng về mấy phát súng bắn về phía chúng tôi lúc nãy. Một đại đội phục kích bên kia sông, chặn đánh toán quân địch đi tuần tiểu giữa quăng ga H. và đồn S. Chúng chống cự yếu ớt rồi bỏ chạy. Một số địch chết tại trận, số còn lại chạy tán loạn. Tên Pháp này lùì vào đám bụi rậm ven sông. Một tiểu đội bố trí bên này sông trông thấy, hét sang cho bên kia biết để bắt sống lấy hắn. Nhưng bên kia cũng đang la hét ầm ĩ đuổi theo bọn địch chồn chạy, không nghe theo. Thằng Tây từ bụi chuối xuống nước, hớt

hải lộ lên lộ xuống loai ngoai, hai tay cầm ngang khẩu tiểu liên. Nghe bên này hét hẳn lia sang một tràng tạch tạch. "Tôi để tay trên cò, tự nhiên đạn nổ. Tôi không cố ý bắn vì đã định hàng ngay lúc ấy" – hẳn nói. Đoạn nhân mặt, cựa quậy hai cánh vai, ra vẻ đau đớn lắm.

Đồng bào trong xóm kéo tới vây kín bọn tù binh. Các chị vén tà áo trước, len vào, ghé cổ nhìn tên Pháp, kêu nho nhỏ: "Ôi chao ôi ì", rồi rút ra cho người khác xem. Họ kháo nhau: "Lâu lắm giờ mới thấy lại mặt thằng Tây. Thằng này không có râu quai hàm bàm". Bỗng tiếng một bà già quát: "Thằng Tây gà, chuyến này cho mi chết!". Tên Pháp giương đôi mắt xanh xám nhìn lên, đầu hơi né nghiêng, giữa trước cái cằm thù, sắp trút lên đầu mình. Bà già khua tay làm điệu bộ, hăng và lưu loát như diễn thuyết: "Bà con chưa biết thằng Tây gà à? Khi hẳn lũng, bà con bỏ chạy cả nên không biết. Tôi ở lại, tôi thấy hẳn xách luôn bảy tám con gà, con cầm tay, con kẹp nách, có con bị vắn cổ nhét vô túi quần. Tôi thấy hai ba chuyến rồi. Hẳn xách con gà về nộp cho con vợ An Nam của hẳn trong đồn. Có lần hẳn bắt con gà ấp của tôi, cướp lọng lọng⁽¹⁾ luôn cả lứa trứng sắp nở. Tôi giàng lại thì bị hẳn bóp lên đầu, chia súng dọa bắn. Ở thằng Tây gà này méo miệng! Trả gà trả trứng cho tao, không thì cha mi cũng

⁽¹⁾ *Ấn cướp lúc nào không biết.*

MỤC LỤC

- Lời Nhà xuất bản	7
- Tiểu sử	11
• Ánh mắt	13
- Người tù binh Pháp	15
- Anh đội viên mới	29
- Cái sẹo	71
- Ánh mắt	95
- Một tấm lòng	132
- Người vợ	149
- Đánh trận giặc lúa	172
- Gặp gỡ	191
• Ngơ ngẩn mùa xuân	221
- Ngơ ngẩn mùa xuân	222
- Chà, cái tuổi thơ	238
- Diệu Hương	251
- Một ngày tốt bụng	262
- Ai lo phận nấy	282
- Sai phạm cuối đời	287
- Chuyến xe thời gian	310
- Người từng điều khiển được chiêm bao	329
- Cô máy thiên niên kỷ	357